

Informatie

Luciano Floridi

AUP

Oorspronkelijke uitgave: Luciano Floridi, *Information: A Very Short Introduction*, Oxford University Press, 2010 [ISBN 978-0-19-955137-8]

© Luciano Floridi 2010

Vertaling: Tijmen Roozenboom, TRanslations

Ontwerp omslag: Michel van Duyvenbode, Amsterdam

Ontwerp binnenwerk: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 8964 692 7

e-ISBN 978 90 4852 391 7 (pdf)

e-ISBN 978 90 4852 392 4 (ePub)

NUR 741

© L. Floridi / Amsterdam University Press B.V., Amsterdam 2014

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Inhoudsopgave

Inleiding	7
1. De informatierevolutie	9
2. De taal van informatie	25
3. Mathematische informatie	43
4. Semantische informatie	55
5. Fysieke informatie	67
6. Biologische informatie	80
7. Economische informatie	95
8. De ethiek van informatie	111
Epiloog: de verbintenis van <i>physis</i> en <i>techne</i>	128
Verwijzingen	133
Index	137

Inleiding

In dit deeltje wil ik schetsen wat informatie is – de verscheidenheid, de rollen die informatie speelt in diverse wetenschappelijke contexten, de sociale en ethische vraagstukken als gevolg van het toenemend belang. Dit overzicht is uiteraard selectief. Anders zou het geen inleiding zijn, en al helemaal niet kort. Ik hoop de lezer inzicht te geven in de rijk geschaakte informatieverschijnselen waarmee we dagelijks te maken hebben. Het belang van informatie in al zijn geledingen is ingrijpend en fundamenteel. Niet voor niets spreken we van een informatiesamenleving.

Informatie is berucht om zijn vele vormen en betekenissen. Je kunt verschillende verklaringen hanteren, naar gelang je perspectief, je eisen en wensen. Claude Shannon (1916-2001), de geestelijke vader van de informatietheorie, was dan ook zeer voorzichtig:

Diverse auteurs op het terrein van informatietheorie kennen uiteenlopende betekenissen toe aan het woord 'informatie'. Waarschijnlijk zal een aantal daarvan voldoende nuttig blijken om verder onderzoek en permanente erkenning te rechtvaardigen. *Het valt nauwelijks te verwachten dat één concept van informatie recht kan doen aan de talloze mogelijke toepassingen van dit algemene terrein.* (cursivering toegevoegd)

Warren Weaver (1894-1978), een pionier op het gebied van automatisch vertalen, en samen met Shannon auteur van *The Mathematical Theory of Communication*, propageerde bij de analyse van informatie een driedeling:

1. technische kwesties, aangaande de kwantificatie van informatie. Hierover gaat de theorie van Shannon;
2. semantische kwesties, aangaande betekenis en waarheid; en

3. wat hij 'invloedkwesties' noemde, aangaande de impact van informatie op ons gedrag. Volgens hem was dat minstens zo belangrijk.

Shannon en Weaver geven twee vroege voorbeelden van problemen bij de analyse van informatie. De veelheid van verschillende interpretaties kan verwarrend zijn. Vaak wordt geklaagd over misverstanden en verkeerd gebruik van het concept 'informatie' zelf. Kennelijk heeft dat niet geholpen. In dit boek wil ik een overzicht geven van de belangrijkste manieren waarop je kunt spreken over informatie. Het berust op een beschrijving van informatie op basis van het concept 'gegevens'. Helaas laat zelfs zo'n minimalistische beschrijving nog ruimte voor meningsverschillen. Een argument vóór deze aanpak is dat hij minder controversieel is dan andere. Een conceptuele analyse moet ergens beginnen. Je hebt een werkdefinitie van je onderzoeksobject nodig. Maar dat is een gemeenplaats, daar hoef ik het niet verder over te hebben. Het probleem is een stuk groter. In het werk aan het concept 'informatie' beïnvloeden meningsverschillen zelfs de manier waarop de problemen provisorisch worden verwoord en gedefinieerd. Dat is nog een vreselijk lastig stadium. De bordjes 'je bevindt je hier' in dit boek worden verplaatst. Het is mijn streven om de familie van informatieconcepten stevig op de kaart te zetten en daarmee verdere aanpassingen en heroriëntatie mogelijk te maken.